

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТІВ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Григоренко В.Ю.,

здобувач вищої освіти факультету менеджменту

Архіпова А.Є.,

здобувач вищої освіти факультету менеджменту,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

Галунець Н.І.,

асистент кафедри публічного управління та адміністрування

і міжнародної економіки,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

В процесі дослідження розглядається сутність поняття гранти та їх складові. Наведена характеристика найбільш актуальних міжнародних програм, використання яких забезпечить формування соціального потенціалу територіальних громад.

Ключові слова: *гранти, міжнародні програми, об'єднанні територіальні громади.*

В умовах сьогодення однією з ключових реформ України є децентралізація, адміністративно територіальна реформа та об'єднання громад. Водночас, значна нестабільність сучасного суспільного розвитку, призводить до численних різнорівневих негативних наслідків, впливаючи на глобальний, національні та регіональні рівні, а також на ефективність функціонування місцевих громад. Усунення зазначених наслідків та формування соціального потенціалу у територіальних громадах потребують відповідного інструментарію їх вирішення, що передбачає необхідність пошуку та залучення суттєвих фінансових ресурсів. Як свідчить практика міжнародного досвіду територіальні громади можуть збільшити свої фінансово-інвестиційні можливості через пошук

позабюджетних альтернативних джерел фінансування та налагодження співпраці з міжнародними фондами, програмами та грантами. Найпоширенішим інструментом фінансування міжнародних проектів розвитку територіальних громад, зокрема у формуванні їх соціального потенціалу, є гранти. На відміну від позики гранти не треба повертати.

Гранти – це сукупність фінансових засобів, які безповоротно надаються визначеним некомерційним установам або ж фізичним особам для реалізації соціального проекту, благодійної програми, проведення наукових досліджень, навчання або ж підвищення кваліфікації та інших суспільно корисних цілей з обов'язковим етапом звітування щодо їх використання на визначені цілі. Важливою умовою реалізації грантових коштів є не лише потреба в розумінні специфіки певної проблеми, але і запропоновані варіанти її перспективного вирішення, очікувані результати та обґрунтування потреби в коштах.

Найчастіше виділення грантів відбувається в ході реалізації грантової програми. Грантова програма - план дій по організації цільового фінансування проектів грантозаявників. Отримання грантової допомоги дозволяє зосередити в процесі виконання проекту достатньо велику суму коштів для його реалізації. При цьому, за умови успішного налагодження продуктивної взаємодії з грантодавцями, виникає основа до продовження співпраці через їхню схильність до продовження фінансування інших ваших проектів або ж проектів вашої організації.

Гранти є найбільш поширеною формою фінансування проектів донорськими організаціями. Донори - це міжнародні організації, державні установи, комерційні структури, громадські некомерційні організації (релігійні, наукові тощо), приватні благодійні фонди або приватні особи, що надають громадянам та організаціям на некомерційній безповоротній основі необхідні додаткові ресурси різного виду, на цілі, які спрямовані в цілому на благо усього суспільства. Отримати донорську підтримку можна, як правило, на конкурсних засадах. Оголошення про можливість подання заявок оприлюднюються на

сайтах відповідних посольств або донорських організацій, чи зазначених вище українських ресурсних центрів. У разі отримання повідомлення про перемогу в конкурсі необхідно буде укласти договір з грантодавцем і суворо його дотримуватися. Грантодавець не тільки має право контролювати хід виконання проекту та цільове використання коштів, але і поширювати інформацію про грантоотримувача. На сьогодні Миколаївська область приймає участь у 7 міжнародних проектах, які в майбутньому забезпечать формування соціального потенціалу територіальних громад, на сьогодні є:

- Програма «U-LEAD з Європою», яка спільно фінансується Європейським Союзом та його країнами-членами Данією, Естонією, Німеччиною, Польщею та Швецією. Термін реалізації проекту з 01.01.2016р. по 30.06.2020 року, з бюджетом 102 млн.EUR;

- Програма DOBRE «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність». Проект розраховано на п'ять років з 08.06.2016-07.06.2021р., вартість проекту 50 млн. дол. США. Програма допомагатиме територіальним громадам зростати та процвітати шляхом посиленого місцевого самоврядування та створення кращих умов для розвитку, і водночас слугувати моделями та мотиваторами для інших громад, котрі планують об'єднання;

- Проект SKL «Підтримка децентралізації В Україні» здійснюється з метою надання допомоги у впровадженні реформи децентралізації влади та забезпечення її довгострокового впливу шляхом вдосконалення місцевого самоврядування та надання послуг. Сума допомоги за проектом становить 31,8 SKL. Основними напрямками діяльності проекту є: фінансова децентралізація; децентралізація у сфері освіти; комунікація реформ;

- Проект Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні (ПУЛЬС) спрямований на створення сприятливого середовища для впровадження децентралізаційної реформи в Україні, зміцнення місцевого самоврядування, поглиблення демократичних процесів розвитку територіальних громад та стабільності держави. Пульс готує секторальні Стратегії реформ та законодавчі карти їх реалізації у 9 сферах: ресурсні (земля та майно, сталий

розвиток громад, місцеві фінанси) та сервісні (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист, адміністративні послуги, житлово-комунальне господарство, кадри та організаційні питання). Проектна допомога становить 8,2 млн.дол.США Термін реалізації проекту з 14.12.2015 року по 13.12.2020рік.;

- Програма «Децентралізація і реформа місцевого самоврядування в Україні» впроваджується у рамках Плану дій Ради Європи для України на 2018-2021 роки. Загальною метою Програми є реалізація децентралізаційної реформи в Україні та формування сталої системи місцевого самоврядування. Бюджет програми складає 1,9 млн.EUR.;

- ПроектPeaceCorps «Розвиток громад». Проект «Розвиток громад» є одним з трьох проектів Корпусу миру в Україні і реалізується з 1992 р. Починаючи з грудня 2017 р., бенефіціаром проекту виступає Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Згідно меморандуму про співпрацю, проект триватиме до грудня 2022 р. Загальна вартість проекту – 5 млн.дол. США.Метою проекту є сприяння органам місцевого самоврядування та громадським організаціям в їхній діяльності, спрямованій на сталий розвиток громад;

- Проєкт “Гендерне бюджетування в Україні” (далі Проєкт ГОБ) здійснюється з метою підтримки Міністерства фінансів України в процесі впровадження гендерно орієнтованого бюджетування в Україні за фінансової підтримки Швеції. Основна мета Проєкту ГОБ – сприяти підвищенню економічної ефективності видатків бюджету через врахування потреб різних груп жінок та чоловіків в Україні. Період впровадження Проєкту ГОБ – з 2014 по 2021 рр. Формування соціального потенціалу регіону має передбачати таке: проведення ефективної демографічної політики; проведення ефективної соціальної політики й політики зайнятості; розширення соціальної інфраструктури регіону та стимулювання її розвитку; зростання обсягів соціальних інвестицій; підвищення якості надання соціальних послуг; удосконалення соціальних стандартів і контроль за їх дотриманням; створення сприятливих умов для формування регіональних соціальних мереж, тощо.

Таким чином можна зробити висновок, що проекти міжнародних донорів дозволяють не тільки пришвидшити рух українських громад до європейських стандартів, формують міцне громадянське суспільство, але й безпосередньою технічною допомогою допомагають крок за кроком покращувати інфраструктуру міст.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Карта донорів: координація міжнародної допомоги по реформі місцевого самоврядування <http://donors.decentralization.gov.ua/project/dobre>

***Annotation:** The research examines the essence of the concept of grants and their components. The description of the most relevant international programs, the use of which will ensure the formation of social potential of territorial communities, is given.*

***Key words:** grants, international programs, united territorial communities.*